

Kdo bo skrbel za starejše in bolne?

Da je pri nas hudo pomanjkanje socialnih oskrbovalk in oskrbovalcev za nego na domu in tudi v domovih starejših občanov, poslušamo že nekaj let. Stanje se samo še slabša, zaposleni odhajajo v manj napore in bolj plačane službe, tisti, ki ostajajo, pa so preobremenjeni, opozarjajo v Zavodu za oskrbo na domu Ljubljana (ZOD), kjer so skupaj s predstavniki upokojencev pripravili novinarsko konferenco. Obenem so pozvali ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, da socialnim oskrbovalcem omogoči ustrezno plačilo, ki naj bo enako ali vsaj primerljivo s plačilom osebnih asistentov.

V ljubljanskem zavodu za oskrbo je zaposlenih 130 socialnih oskrbovalk (v veliki večini so ženske), ki vsak dan pomagajo blizu 900 uporabnikom, starejšim, kroničnim bolnikom in invalidom. Takoj bi jih potrebovali vsaj še dvajset, saj morajo tisti, ki potrebujejo socialno oskrbo, na obisk oskrbovalke čakati od dva do tri mesece. Težava je v tem, da je delo v socialni oskrbi odgovorno, a slabo plačano, ob tem še fizično in psihično naporno, poteka v izmenah in vse dni v letu. Zato si oskrbovalke iščejo službo drugje, je povedala Liljana Batič, direktorica ZOD. Najpogosteje se zaposlijo kot osebne asistentke invalidov, saj imajo po zakonu o osebni asistenci kar za sedem plačnih razredov višjo plačo, čeprav opravljajo primerljivo delo. »Naš namen ni oporekati pravicam invalidov, prav pa je, da tudi socialni oskrbovalci, ki so se za ta poklic odločili, ker želijo pomagati in imajo radi ljudi, dobijo ustrezno plačilo,« je bila odločna direktorica ZOD. Čeprav nove sodelavce iščejo na vse načine, zanimanja za to delo ni. Posledice pomanjkanja usposobljenega kadra pa bodo vedno hujše, in sicer še več bo osamljenih ostarelih ljudi, svojci bodo bolj obremenjeni, storitve zasebnih izvajalcev bodo še dražje in več bo dela na črno. Tudi zakon o dolgotrajni oskrbi vsega ne bo rešil. »Sistemske spremembe so potrebne, a bojim se, da takrat, ko jih bomo uvedli, ne bo nikogar, ki bi opravljal socialne storitve,« je še povedala Liljana Batič.

Težave s pomanjkanjem kadra imajo tudi v domovih starejših občanov, na kar so opozarjali že pred desetimi leti. Kot je povedala Jera Grobelnik, direktorica Doma starejših občanov Center, Tabor-Poljane, jim ne primanjkuje le strežnic, bolničarjev in medicinskih sester, na kar so tudi že opozarjali pred desetimi leti, pač pa tudi osebja v kuhinji. Skrb vzbujajoče je dejstvo, da se nihče ne javlja na razpise za prosta delovna mesta v domovih. Tudi mladi, ki končajo na primer izobraževanje za bolničarja, nadaljujejo študij in pogosto ne želijo v domovih za starejše opravljati niti prakse. Pomagajo si z zaposlovanjem delavcev iz držav nekdanje Jugoslavije, pa tudi tu se že pojavljajo težave, saj se raje odločajo za odhod v Nemčijo, kjer jim ponujajo višjo plačo, pogosto še stanovanje.

Z leve: Janez Sušnik, Liljana Batič, Marjan Sedmak in Jera Grobelnik

Janez Sušnik, predsednik Zveze društev upokojencev Slovenije, je opozoril na neenakost, celo diskriminacijo starejših pri dostopnosti do socialnih storitev. Občine jih namreč zelo različno sofinancirajo, zato za uro pomoči plačujejo od 5,6 evra do 9,7 evra. Javna zavoda delujeta le v Ljubljani in Mariboru, drugje je pomoč na domu urejena prek centrov za socialno delo, domov za starejše in koncesionarjev. V 82 občinah pa oskrbe niti ni. Zato se v Zdusu zavzemajo za racionalno urejeno mrežo izvajalcev, v katero naj bodo vključeni tudi prostovoljci iz programa Starejši za starejše, ki dobro poznajo razmere. Oskrba mora biti dostopna vsem starejšim, cene in storitve pa poenotene, je poudaril.

Kot je dejal Marjan Sedmak, predsednik Mestne zveze upokojencev Ljubljana, je treba spoštovati avtonomijo uporabnika, da dobi storitve, ki jih želi in potrebuje, da bi lahko čim dlje živel v okolju, ki mu je znano in ljubo. Težave nastajajo, ker se sistem prepočasi prilagaja potrebam vsakdanjega življenja. Opozoril je, da delo oskrbovalke ali oskrbovalca še nima enakega statusa kot delo zdravstvenega osebja; zagotovo pa potrebuje posebna znanja in tudi ustrezno vrednotenje.

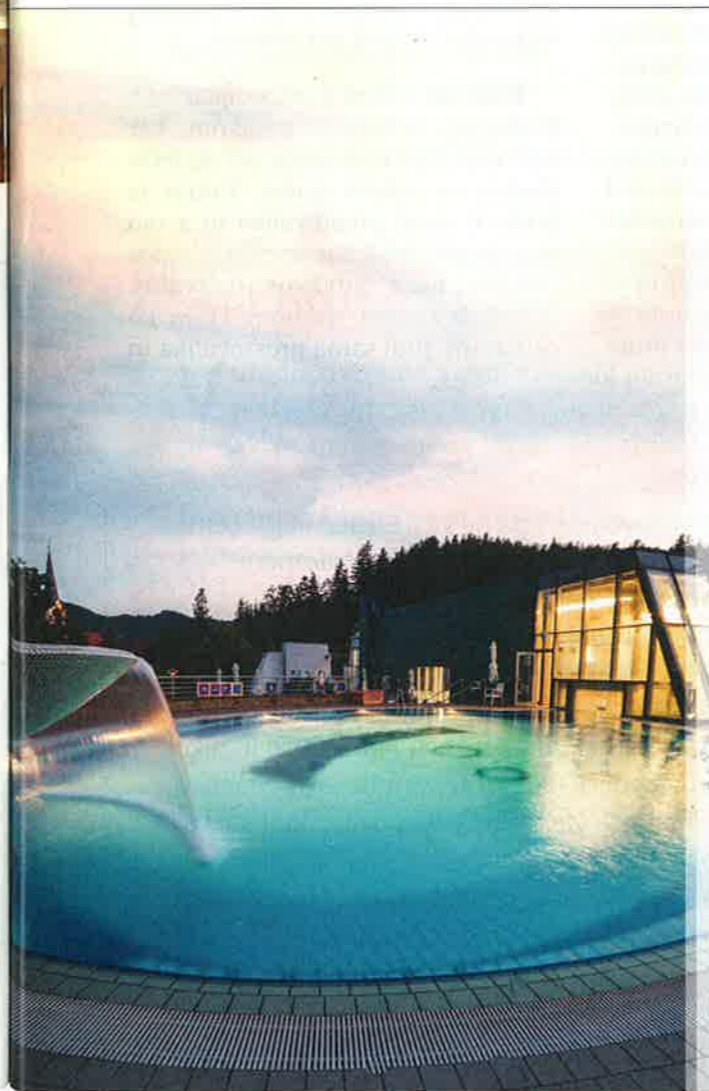
Ne gre za številke, pač pa za ljudi

Tudi v Centru za pomoč na domu Maribor se srečujejo s težavami, ker področje oskrbe ni sistemsko urejeno in parcialne rešitve na eni strani dostikrat povzročijo težave na drugi. Center opravlja storitve pomoči na domu na območju Mestne občine Maribor ter treh sosednjih občin Hoče - Slivnica, Rače - Fram in Starše. Trenutno skrbi za 540 uporabnikov, pri čemer se po besedah direktorice mag. Barbare Žgajner trudijo, da v storitev prednostno, včasih le za prehodno obdobje, vključujejo tiste, ki nujno potrebujejo oskrbo. »Potrebe so različne, določeni ljudje potrebujejo pomoč samo kratek čas, da se rehabilitirajo. Dogaja se tudi, da si ljudje pod pomočjo na domu predstavljajo čistilni servis, česar mi ne izvajamo. Socialne oskrbovalke so strokovno usposobljene, imajo potrebno izobrazbo za delo, socialna komponenta je ključna. Naše storitve so kakovostne, saj se v kar največji meri prilagajamo potrebam uporabnikov. Ne gre in ne sme iti za servis v ožjem pomenu,« je poudarila. »Delo s človekom je več kot to, in tega se žal, ko govorimo o številkah, premalo zavedamo.«

V centru dela 70 socialnih oskrbovalk, se pa tudi v Mariboru srečujejo z dolgotrajnimi bolniškimi odsotnostmi

in odhajanjem zaposlenih. »Delo je plemenito, dostikrat ni enostavno, se pa v kolektivu trudimo, da sodelujemo, skupaj iščemo nove poti, probleme rešujemo sproti, tudi v sodelovanju z drugimi področnimi službami iz naše regije. Trenutno imamo v postopku zaposlitve tri nove sodelavke. V okviru javne službe si pomagamo tudi z javnimi delavkami za področje družabništva, v zadnjem času dajemo poudarek razvoju prostovoljskega dela. Starejši ljudje dostikrat potrebujejo samo to, da jim kdo prinese kruh in mleko iz trgovine, da z njimi poklepeta, da imajo nekoga, ki jih obišče in na katerega se lahko obrnejo, kadar se počutijo sami,« poudarja Barbara Žgajner. Ob tem dodaja, da je pomanjkanje ljudi, ki se odločijo za to delo, stalnica, je pa tudi logična posledica vse večjih družbenih potreb. Po njenem mnenju je nujno posodobiti področje oskrbe, jo narediti fleksibilnejšo in primerljivejšo z drugimi novodobnimi poklici. »Tujina je privlačna zaradi bližine in višine plač. Ampak tudi onosi štejejo, socialna komponenta, ki jo prevečkrat zanemarjamo. Imamo primere, ko se ljudje vračajo iz tujine in iščejo novo priložnost prav pri nas,« zatrjuje Barbara Žgajner.

BESEDILLO IN FOTOGRAFIJE:
Anita Žmahar

TERME DOBRNA Kraj oddiha od leta 1403

Senior oddih

Velja od 5. 1. 2020 do 29. 12. 2020.
5 x polpenzion že od 218,00 €
na osebo za 5 noči

- Paket vključuje:
  - posvet pri zdravniku,
  - 1 x zdravstveno storitev,
  - 1 x parafinsko oblogo rok,
  - pijačo dobrodošlice,
  - neomejeno kopanje v bazenih s termalno vodo,
  - izposoja kopalnega plašča,
  - pitje termalne vode,
  - animacijski program.

Brez doplačila za enoposteljno sobo.

**BREZPLAČEN PREVOZ OD DOMA
DO TERM DOBRNA IN NAZAJ**

— OD LETA 1403 —
TERME DOBRNA
HOTELI, SPA & MEDICINSKI CENTER

080 22 10

info@terme-dobrna.si
www.terme-dobrna.si

